

VI TAR HAND OM KOMMUNEN. KOMMUNEN TAR HAND OM OSS.

I kommunerna bestämmer vi om de frågor som skapar en fungerande vardag. En trygg vardag består av många delar: rimliga boendekostnader i en trygg miljö, daghem i närområdet och en fungerande trafik. Till en trygg vardag hör även att ha tillgång till en läkare vid behov, och få vård utan att köa. Det ska finnas utbildning och arbete. Alla måste ha möjlighet att påverka inriktningen i sitt eget liv och samhälle, och klara sig i vardagen utan att begränsas av bristen på språkkunskaper eller andra egenskaper. Medmänsklighet och förtroende ger hopp för framtiden.

Den globala coronaviruspandemin har visat att en stark välfärdsstat är det bästa skyddet också i framtida kriser. Vi i SDP vill försäkra oss om att alla får hjälp och stöd när det behövs. De viktigaste tjänsterna och stödet för en bra och trygg vardag finns i kommunerna, därför ska vi tar hand om dem.

Under de kommande åren förnyas Finlands kommuner. Social- och hälsovårdsreformen kommer att öka jämlikheten och samtidigt kommer kommunernas roll att förändras. SDP vill bygga kommuner som är socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbara. Vi strävar efter kommuner som är ekonomiskt stabila och trygga samhällen som tar hand om sin omgivning.

Politik handlar om värderingar men också om förmågan att sköta om gemensamma frågor. SDP har kunskapen att ta hand om finländarnas och kommunernas angelägenheter – genom att komma överens och bygga tillsammans. Vi tar hand om kommunerna, eftersom kommunerna tar hand om oss.

DEN BÄSTA HEMKOMMUNEN FÖR FAMILJER

Mer stöd för familjer

Alla familjers välbefinnande är viktigt för SDP. Familjer måste erbjudas tillräcklig hjälp med livspusslet och stöd för att lösa olika problem gällande fostran och utbildning. Närskola och daghem är viktiga delar av en trygg och fungerande vardag för barnfamiljer. I både daghem och skolor måste gruppstorlekarna hållas tillräckligt små och bemanningen tillräckligt hög, så att alla barn och ungdomar får bästa möjliga småbarnspedagogik och undervisning. Förutom stöd och en famn, ska barn vid behov få hjälp från specialister inom fostran och utbildning. Hälsovård och sociala tjänster ska finnas i anknytning till daghem eller skola. Vi måste satsa på personalens kompetens.

Rådgivningarna är en finländsk innovation. Rådgivningarnas resurser måste säkras och deras tjänster utökas för att stödja familjer under hela barndomen och ungdomen. Det måste ordnas tillräckligt med rådgivningsbesök så att familjer får rätt stöd vid rätt tidpunkt. Stöd behövs mitt i vardagen och då måste skyddsnätet som stödjer

familjer vara enhetligt. Vi vill öka tillgången till hemtjänst för barnfamiljer, så att behov av hjälp identifieras och kan svaras på i tid.

En trygg barndom och ungdom

Utbildning och bildning är kärnan i kommunernas framtida verksamhet. Endast genom att förbättra vårt kunnande kan vi klara oss. Vi vill skapa en 12-årig utbildningsväg för varje ung person. Därför gör den nuvarande regeringen gymnasie- och yrkesutbildningen genuint gratis och garanterar att varje ung person åtminstone får en examen från andra stadiet. För att uppnå detta behövs individuella lärostigar och flexibel undervisning.

Skolan och daghemmet måste vara en trygg och hälsosam plats för både elever och personal. Problem med inomhusluft ska lösas genom att satsa på renoveringar samt underhåll av byggnader och städning.

Vi vill se till att det finns tillräckligt med personal inom småbarnspedagogiken och undervisningen och att varje barn och ungdom får det stöd de behöver. Förebyggande av mobbning och snabbt ingripande måste vara centralt i skolornas verksamhet. En handlingsplan mot mobbning ska utarbetas i varje kommun. Förutsättningarna för multiprofessionell förankring mellan polis, ungdomsarbete, social omsorg och skola måste säkerställas. Även verksamhetsförutsättningarna för mentalvårdstjänster med låg tröskel samt kommuners och föreningars ungdomsarbete måste garanteras.

Ungdomsgarantin säkerställer att varje ung person har en studie- eller arbetsplats. Alla som önskar måste erbjudas möjlighet till sommarjobb. I framtiden vill SDP att kommunerna satsar allt mer på ungdomsarbete, förebyggande tjänster och i synnerhet på uppsökande ungdomsarbete och mentalvårdstjänster med låg tröskel för ungdomar. Ingen ung person får bli arbetsoförmögen av psykiska hälsoskäl för att det inte fanns hjälp att få. På grund av coronaviruspandemin finns det färre sommarjobb för ungdomar än tidigare. SDP föreslår att kommunerna ökar antalet egna sommarjobb. Detta underlättar de ungas väg till arbetslivet.

Boende till rimligt pris

En fungerande planläggning i kommunerna är en förutsättning för att bygga hem till rimliga priser. Speciellt i städer vill vi ha fler boendeformer av kvalitet längs kollektivtrafikförbindelser. En fungerande kollektivtrafik gör det möjligt att röra sig också utan egen bil. Överkomliga energikostnader är en viktig del av boende till rimligt pris.

Renoveringar i tätorter och förorter samt kompletterande byggande på vissa ställen är ett stort gemensamt projekt de närmaste åren, där komforten i boendet och närmiljön förbättras i hela Finland. Segregering och ojämlikhet i bostadsområden måste förhindras. Ett viktigt sätt för att förhindra segregering av bostadsområden är att minska sociala skillnader. Vi måste satsa på att utveckla förorterna, förbättra tjänsterna och säkerställa vardagens trygghet.

Dessutom behövs design och planläggning i kommunerna som ökar tillgängligheten och som skapar en ram för människors möten och välbefinnande.

VÄLBEFINNANDE FÖR MÄNNISKOR I ALLA ÅLDRAR

Vård och stöd utan att köa

Vi förnyar social- och hälsovårdstjänsterna så att alla får snabbare tillgång till vård och lågtröskeltjänster förbättras, samt att jämställdhet och språkliga rättigheter förverkligas. Vi gör reformen för människan, inte strukturerna.

För att uppnå målen med reformen krävs förutom strukturer även förnyelse av innehållet i tjänsterna. I framtiden kommer vi att satsa på tjänster i ett tidigt skede och stärka tillgången till grundläggande tjänster. Alla borde få den hjälp de behöver med en kontakt, istället för att som nu utföra ärenden vid olika luckor. För att stödja detta kommer regeringen att stifta en lag om vårdgaranti för icke-akut primärvård.

Klientavgiften får inte vara ett hinder för att söka vård. Reformen av klientavgiftslagen och utvidgningen av avgiftstaket som träder i kraft i sommar kommer att göra livet enklare för många.

Då social- och hälsovårdsreformen genomförs, måste man se till att förbättra tillgången till tjänster för psykisk hälsa och missbruk, samt minska vård-, rehabiliterings- och tjänsteskulder som uppstått under coronaviruspandemin.

Kommunerna måste bli bättre på att göra upphandlingar. I synnerhet bör upphandling av sociala tjänster alltid baseras på kundernas individuella behov.

Alla får vara med

En bra och trygg vardag är allas rättighet. SDP vill säkerställa ett värdigt åldrande för alla. SDP:s länge eftersträvarde vårddimensionering är ett viktigt steg mot högre kvalitet i äldreomsorgen. Nästa steg är att trygga tillräcklig hemvård och tjänster som uppehåller funktionsförmågan hos äldre. Satsningar på rehabilitering och hembaserade tjänster förbättrar livskvaliteten och skapar också trygghet för de närstående.

Närståendevårdare gör ett viktigt jobb för vårt samhälle, och därför måste närståendevårdarnas arbete stödjas bättre. Kriterierna för närståendevård måste göras enhetliga över hela landet, stödbeloppet måste ses över och tillräckliga resurser måste reserveras. Närståendevård får inte leda till minskade tjänster, utan tjänsterna måste stödja närståendevård effektivt.

Rättigheterna och möjligheterna till delaktighet för personer med funktionsnedsättningar måste tryggas på riktigt. Oavsett om det gäller skolresor, fritidsverksamhet, sysselsättning eller tillgängliga offentliga utrymmen, måste kommunerna kunna säkerställa en välfungerande vardag och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning.

Över 45 procent av de finländska hushållen består av bara en person. Speciellt unga och äldre bor ofta ensamma. Ensamståendes behov måste beaktas när det gäller tjänster, planläggning och kommunal verksamhet. Inom social- och hälsovårdstjänsterna behövs utbildning för att öka kunskapen om ensamståendes livssituationer. Ensamstående personers situation måste också förbättras i reformen av socialskyddet.

Motion, kultur och fritidsaktiviteter tillhör alla

Motions- och kulturtjänster främjar människors välbefinnande. SDP vill att kulturen ska vara tillgänglig för alla, oavsett bostadsort, inkomstnivå, fysiska egenskaper eller språkkunskaper. Lokala motionsplatser måste vara tillgängliga.

Bibliotek är kunskaps- och kulturcentrum. I framtiden måste bibliotek utvecklas mer och mer som samhälleliga mötesplatser och centrum för livslångt lärande. Förutom traditionell utlåning kommer det att finnas gemensamma arbetsutrymmen, utbildning i informationssökning och -hantering, samt undervisning i mediekunskap. Bibliotekstjänsterna ska vara lättillgängliga och dörrarna ska vara öppna när folk har möjlighet att besöka biblioteket. SDP försvarar bibliotekens avgiftsfrihet.

Fritidsaktiviteter ökar välbefinnandet och minskar risken för marginalisering. Varje barn och ungdom ska garanteras möjligheten att delta i fritidsaktiviteter med hobbygarantin. Samtidigt ska allt fler fritidsaktiviteter ordnas i samband med skoldagen. Genom att utveckla morgon- och eftermiddagsverksamheten underlättas också vardagen för familjer. Idrottsföreningar, kulturella och konstnärliga aktörer och andra organisationer för ungdomsarbete måste vara nära involverade vid genomförandet av hobbygarantin.

HÅLLBAR TILLVÄXT, ARBETE OCH DELTAGANDE

En hållbar kommunal ekonomi skapar förutsättningar för arbete och livskraft.

Kommunernas livskraft uppstår genom arbete och entreprenörskap. Att skapa förutsättningar för nya arbetsplatser och investeringar, både på landsbygden och i städerna, är en viktig uppgift för kommunerna. SDP vill att kommunerna ska sträva efter såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt hållbar tillväxt.

Kommuner är viktiga samarbetsparter för näringslivet och stora aktörer för att öka livskraften i hela landet. Effektivt och förutsägbart beslutsfattande, aktivt samarbete och smidig stadsplanering skapar grunden för företagets framgång. Vi främjar smidigare behandling av olika tillståndsprocesser i kommunerna.

Förutom innovation och stöd för den regionala ekonomin måste offentlig upphandling också sträva efter sysselsättning, kvalitet och miljövänlighet. Det måste finnas en nära dialog om upphandling med lokala företag, organisationer och tjänsteanvändare för att uppnå upphandlingsmålen. Genom att i högre grad involvera lokala företag och organisationer i produktionen av kommunala tjänster stödjer man också deras tillväxt och innovation. Högklassig utbildning hjälper till att säkerställa att en kompetent arbetskraft finns tillgänglig för företag i hela Finland.

Skatter, tjänster och investeringar måste vara på en nivå som är hållbar på lång sikt. Till exempel måste elnät och andra tjänster som är nödvändiga för att leva organiseras på ett sådant sätt att privata investerare inte kan höja priserna på ett oförutsägbart sätt. Samtidigt måste tillräckliga investeringar i underhåll av grundläggande infrastruktur säkerställas. Kommunala investeringar spelar en viktig roll för förutsättningarna för sysselsättning och företagsverksamhet i regionerna. Kommunerna måste till exempel vara aktiva i att finansiera energiinvesteringar när Finland övergår till en fossilfri ekonomi. Nu är det också en bra tid att investera i tillväxtskapande infrastruktur, vägar, farleder, järnvägar och höghastighetsförbindelser över hela Finland. Den regionala tillgången till statliga tjänster och mångfalden av arbetsplatsorter stödjer levnadsförutsättningarna i hela Finland.

Näringslivets framgångar ökar kommunernas skatteintäkter. Kommunens beskattningsrättighet och tillräcklig statlig finansiering garanterar att kommuner kan utveckla sina tjänster självständigt. SDP:s linje är att statliga bidrag måste trygga kommunernas verksamhetsförutsättningar. Under situationer med undantagstillstånd måste staten också säkerställa finansieringen av grundläggande kommunala tjänster, vilket har gjorts under coronaviruspandemin.

För närvarande är skattebasen för kommunalskatten snäv i många kommuner på grund av att befolkningen i arbetsför ålder minskar. Dessutom gör både skatteflykt och inkomstskatteavdrag skattebasen snävare. Avdrag för inkomstskatt behövs för att säkerställa lätt beskattning för löntagare med låga inkomster. SDP anser att det är viktigt att beskattningen för personer med låg inkomst inte höjs. Minskningen av skattebasen har dock försvagat många kommuners förmåga att utveckla sin verksamhet och investera. Därför bör den kommunala skattebasen utvecklas och bli mer rättvis så att alla kommuner har en genuin möjlighet att påverka sin finansiering.

Arbete finns i tjänster och inte i tvång

SDP tror på människan och att alla vill delta i samhället. Vi vill stödja personer som söker jobb, inte straffa för arbetslöshet. Av den anledningen avskaffade vi den förra regeringens aktiveringsmodell. För att hantera sysselsättningen vill vi investera i individuellt stöd, utbildning och tjänster. Centralt för att främja sysselsättning och säkerställa tillgången på kvalificerad arbetskraft är kommunens utbildningstjänster, Navigator-verksamheten för unga, samt kunskap om de lokala företagen. Därför måste kommunerna ges en starkare roll i sysselsättningstjänsterna. Vi främjar detta genom kommunförsök där kommunerna delvis ges ansvar för arbets- och näringstjänsterna.

Kommunerna löser klimatkrisen

Finlands mål är att vara koldioxidneutralt 2035, och många kommuner har mer ambitiösa mål än så. Dessa mål uppnås tillsammans och med gemensamt arbete. Målmedvetna reformer inom energiproduktion, kommunikation, samhällsbyggande och cirkulär ekonomi kommer att bidra till en ekologiskt hållbar tillväxt och sysselsättning. Kommunerna måste övergå från oljeuppvärmning i de fastigheter de äger. Också bostädernas övergång till fossilfria värmesystem måste stödjas. Kommunala energibolag har en nyckelroll för att hitta hållbara lösningar för värme- och elproduktion.

I utvecklingen av trafiken och hur man rör sig måste man investera i kollektivtrafik, cykling, gående och andra former av transporter som minskar belastningen på klimatet. Bostadsområden måste utformas så att vardagstjänster, fritidsaktiviteter och arbetsplatser är tillgängliga med kollektivtrafik och cykel- och gångvägar. Tillgänglig och fungerande kollektivtrafik måste säkerställas över hela landet, även utanför stora stadsområden.

Rena och trivsamma gator, parker och andra offentliga utrymmen är viktiga faktorer som påverkar boendets bekvämlighet och attraktivitet. Kommunerna måste ta hand om miljön, även den byggda miljön.

Möjligheter att påverka vardagen

Kommuninvånarna har rätt att delta i utvecklingen av sin hemkommun och i beredningen av beslut som påverkar deras livsmiljö. Denna rättighet och kommuninvånarnas påverkningsmöjligheter kräver konkreta åtgärder. Att främja ett brett deltagande av kommuninvånarna är till allas fördel.

Invånarinitiativen måste utvecklas. Initiativen borde gå vidare till fullmäktige för diskussion, på så sätt skapar man möjligheter för att lokalbefolkningens röst att höras bättre. Inkluderande budgetering och andra åtgärder för samråd med invånarna och bättre påverkningsmöjligheter måste tas i bruk i större utsträckning.

Folk måste involveras i beslutsfattandets olika skeden Ungdomsfullmäktiges och handikapp- och äldre rådets roll för att inkludera alla är viktig. Tiotusentals organisationer och föreningar är viktiga parter för kommunerna och kanaler för att påverka, som skapar gemenskap i vardagen. Organisationerna måste involveras bättre i utvecklingen av kommunerna, och kommunerna måste säkra deras verksamhetsförutsättningar, bland annat genom att bevilja bidrag och tillhandahålla verksamhetslokaler.

SDP vill bygga hållbara kommuner, med konstruktivt och demokratiskt beslutsfattande. Kommunerna ska vara pålitliga partner för både invånarna och näringslivet. För att utveckla tjänster måste användarråd bildas oftare. På detta sätt kan man bättre ta hänsyn till kommuninvånarnas utvecklingsförslag och åsikter. Nya sätt att höra kommuninvånarna ger värdefull information till kommunerna som stöd för utvecklingen av tjänster.

Vi tar hand om kommunen. Kommunen tar hand om oss.